

NOKUTs tilsynsrapporter

Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser

AOF Haugaland

Juli 2013

Utdanningssted:	AOF Haugaland, Haugesund
Utdanningstilbud:	Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser
Dato for vedtak:	31.07.2013
Utdanningslengde:	Ett år på heltid som gis over to år på deltid
Sakkyndige:	Else Jørgensen Anne-Hilde Tronsen
Saksnummer:	13/252

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs "Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning", kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Else Jørgensen
- Anne-Hilde Trondsen

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 2 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 31. juli 2013

Tove Blytt Holmen
fungerende direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet	1
2.1	Oppsummering	2
2.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	2
2.3	Faglig innhold.....	7
2.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	11
2.5	Eksamen og vitnemål.....	16
2.6	Infrastruktur	17
2.7	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	19
3	Tilsvarsrunde	20
3.1	Søkerens tilbakemelding.....	20
3.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	22
3.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	23
4	Vedtak	23
5	Dokumentasjon	23
	Vedlegg 1:.....	24
	Vedlegg 2:.....	25

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

AOF Haugaland søkte NOKUT 15. februar 2013 om godkjenning av fagskoleutdanningen Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis ved AOF Haugaland i Haugesund, og det er søkt godkjenning for inntil 20 studenter.

Søker har allerede åtte godkjente fagskoletilbud:

- Kroniske sykdommer hos voksne og eldre med fokus på diabetes, hjertesvikt og kols
- Psykisk helsearbeid
- Helse, aldring og aktiv omsorg
- Kreftomsorg og lindrende pleie
- Miljøarbeid rettet mot mennesker med funksjonsnedsettelse/utviklingshemming
- Rehabilitering
- Spesialpedagogikk og flerkulturelt arbeid
- Tverrfaglig miljøarbeid innen rus og psykisk helsearbeid

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 11. juli 2011, jf. NOKUTs sak 11/242. Styreordningen og reglementet er tidligere funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/416 og 12/137.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, <http://aof.haugaland.no/>. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente tilbud og opptakskrav til utdanningene samstemmer med den informasjon NOKUT har. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet. Vi anbefaler at dere endrer opptakskravene til helse- og oppvekstfag på hjemmesidene, slik at det er i tråd med deres eget reglement og gjeldende terminologi.

Søker oppfylder rammebetingelsene for videre saksbehandling.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

2.1 Oppsummering

Utfordringene i helse- og sosialsektoren er i dag store, og kompetanseheving av ansatte er viktige virkemidler for å beholde og rekruttere ansatte. Fagskoleutdanning innen omsorg for personer med nevrologiske lidelser vil gi studentene et kunnskapsløft, og vil sikre studentene ny kompetanse som vil være nyttig i forhold til den dokumenterte økningen av personer med nevrologiske lidelser i kommunehelsetjenesten.

Tilbyder presenterer en studieplan som er oversiktlig og i store trekk god. Søknad og studieplan stemmer bra overens og er veldokumentert.

Med hensyn til opptakskrav har komiteen noen innvendinger knyttet til hvilke utdanninger fagskolen regner som aktuelle for opptak, samt kriterier i forbindelse med opptak etter realkompetansevurdering. Vi har og noen merknader knyttet til sammenheng mellom tema, ferdighetsmål og litteratur.

Følgende kriterier vurderes som tilfredsstillende: 1, 2, 3, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16 og 17 og 18.

Følgende kriterier vurderes som ikke tilfredsstillende: 4, 6, 7, 10 og 13.¹

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets navn er *Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser*.

Vurdering

Sakkyndige finner navnet dekkende i forhold til innhold i studieplanen og forventet kompetanse. Det settes fokus på at det dreier seg om et utdanningstilbud til en spesifikk gruppe mennesker med nevrologiske lidelser, hvor rehabilitering/habilitering og omsorg står sentralt.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

¹ Etter tilsvarsrunden har den sakkyndige komiteen endret sin vurdering av disse kriteriene, i positiv retning. Se punkt 3.3.

Presentasjon

I søknaden beskrives hvilke kvalifikasjoner det forventes at studenten skal ha oppnådd etter endt utdanning. Utdanningstilbudets hovedmål er å utvikle studentene til reflekterte yrkesutøvere med høy etisk standard som kan ta initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak. De skal ha etablert et grunnlag for livslang læring og kontinuerlig omstilling. I tillegg skal fagskoleutdanningen sikre studentens behov for ny kompetanse.

Disse hovedmålene deles inn i kunnskaper, ferdigheter og kompetanse. Det presiseres at studenten vil få utvidede kunnskaper relatert til nevrologiske lidelser med spesialkompetanse knyttet til hjerneslag og andre nevrologiske sykdommer, skader og følgetilstander til disse. I tillegg vil de få en utvidet kompetanse i rehabilitering og habilitering. Tilbyder skriver at utdanningen ligger på et tertiært nivå, at den bygger på videregående opplæring, og tar sikte på å videreutdanne fagarbeidere innenfor pleie- og omsorgssektoren. Kvalifikasjonene vil være på et høyere og mer spesifisert nivå enn det en kan oppnå ved videregående opplæring.

I studieplanen er det under hver av de fem teorimodulene utdanningstilbudet består av, utarbeidet mål for modulene - hovedmål. Disse målene er delt opp i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse i modul 1-4. I modul 5, som er et obligatorisk fordypningsarbeid, er dette ikke gjort fordi oppgaven i denne modulen skal "hente opp" kunnskap fra en eller flere moduler og fra praksis. Mål for praksis er inndelt i hovedmål med presisering av hva studenten skal kunne.

Vurdering

Vi finner at det er gjort godt rede for hvilke kvalifikasjoner (mål) som det forventes at studenten skal ha oppnådd etter endt utdanning. Inndeling av målene i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse gir en god oversikt, og måloppnåelsen ligger på et tertiært nivå. Under utdanningens relevans (kriterium 3) legges det vekt på at studentene skal kunne ivareta både yngre og eldre pasienter med nevrologiske lidelser. Dette gjenspeiles, for eksempel, både i forventede kvalifikasjoner etter endt utdanning og i målene for modulene. Det er i så måte god sammenheng mellom viktigheten av utdanningen og de oppsatte målene. Tematikken i modulene bygger i store trekk opp under måloppnåelsen, det samme gjør pensumlitteraturen. Vi har noen kommentarer til modul 3 (se kriterium 6). Pensum er variert og der en ikke finner bøker eller tidsskriftsartikler utarbeides det kompendium som passer nivået for en fagskoleutdanning. Noe av pensum er kanskje i vanskeligste laget, men samlet gir den oppsatte litteratur en bredde i pensumtilfanget som er tilfredsstillende. De ulike arbeidskrav som knyttes til modulene og eksamensformer som er valgt, vil sammen med praksis være med på å støtte opp under studentens sluttkvalifikasjoner.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver utdanningens relevans med henvisning til de store utfordringene som helse- og sosialsektoren står overfor. Det henvises til Kompetanseløftet 2015 der man vil styrke videreutdanningstilbudet for helse- og sosialpersonell med videregående utdanning, og heve kompetansen på sentrale fagområder i den kommunale omsorgstjenesten. Det vises til samhandlingsreformen (Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009)) hvor det fremheves at en samlet helsetjeneste i størst mulig grad må finne løsninger i kommunene da den demografiske og epidemiologiske utvikling i Norge er i stor endring. Det blir flere eldre, samt flere med kroniske lidelser og sammensatte sykdommer. Søker viser videre til at det de siste ti årene også er en økning av yngre tjenestemottakere, og at en av 20 mottakere av hjemmetjenester er en yngre person som har en nevrologisk lidelse som sitt hovedproblem.

I tillegg løftes frem den utarbeidede Nevroplan fra Helsedirektoratet som er den del av Omsorgsplan 2015, der det blant annet fokuseres på tiltak for å øke kunnskap og kompetanse blant tjenesteytere i omsorgstjenesten med og uten fagkompetanse. Det avsluttes med at hjelpen en yter avhenger av kompetanse og erfaring. For at samhandlingsreformen skal lykkes, må det være en forutsetning at det arbeides med helsepersonells kompetanse i sektoren, og med å rekruttere og beholde personell. Fagutvikling innen eget felt er et av flere viktige virkemidler i denne sammenhengen, og at denne tilførte kompetansen denne fagutdanning gir kan bidra til oppbygging av et faglig godt tilbud i kommunene.

Vurdering

Vi finner at det er redegjort godt for utdanningstilbudets relevans med henvisning til sentrale planer og føringer, med spesiell vektlegging av samhandlingsreformen og den utarbeidede Nevroplan. Det er helt nødvendig å styrke kompetansenivået til studiets målgruppe i den kommunale helsetjenesten, i forhold til de føringer som gis sentralt fra blant annet i Samhandlingsreformen. Vi mener at utdanningstilbudet vil tilføre viktig kompetanse i kommunene, men at det sannsynligvis ikke er like aktuelt å få jobb ved et sykehus som i kommunehelsetjenesten med denne utdanningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Tilbyder skriver i søknaden at utdanningen bygger på fagbrev fra helse- og oppvekstfag, for eksempel helsefagarbeider, hjelpepleier og omsorgsarbeider. Det presiseres videre at minimum et av følgende kriterier skal være oppfylt:

1. Fullført og bestått videregående opplæring fra en av studieretningene som bygger på helse- og oppvekstfag
2. Aktivitørutdanning

Studenter som søker opptak med bakgrunn i realkompetanse skal dokumentere at de har tilegnet seg kompetanse tilsvarende videregående opplæring fra studieretning for helse- og oppvekstfag. Søknaden skal være skriftlig med begrunnet egenvurdering, og det er utarbeidet kriterier for vurdering av søknaden. Søker skriver at det er en klar sammenheng mellom opptakskravet, det faglige innhold og læringsmålene. Det begrunnes med å vise tilbake til programfagene i videregående skole og frem over til pensum i utdanningen. I studieplanen side 14 står det at det i særskilte tilfeller gjøres opptak på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Fagskoleutdanningen *"Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser"* er en tverrfaglig utdanning som skal ligge på et nivå over videregående skole. I merknadene til NOKUT-forskriften kapittel 5 står det: *"At et utdanningstilbud bygger på videregående opplæring vil ikke si at samtlige fag i utdanningstilbudet består av, må ligge over høyeste nivå i faget i videregående opplæring. Fag i utdanningstilbudet som er en påbygging på tilsvarende fag fra de studieretningene/utdanningsprogram i videregående opplæring som kreves for opptak, skal imidlertid bygge på disse fagene og ligge på et høyere nivå"*.

Tilbyder svarer JA (i søknaden) på spørsmålet om utdanningen bygger på fag- eller svennebrev, eller yrkeskompetanse fra videregående skole. Av aktuelle utdanninger gis eksempler på helsefagarbeider, hjelpepleier og omsorgsarbeider.

På spørsmålet om hva det formelle opptaket til utdanningen er, skrives under punkt 1: Fullført og bestått videregående opplæring fra **en** (vår utheving) av studieretningene som bygger på helse- og oppvekstfag. Her kan det oppfattes som om at en åpner opp for flere av utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag som er nevnt i eksempler gitt ovenfor. Hvis det er tilfellet, vil vi påpeke at det ikke kan være aktuelt å åpne for alle programområder under Utdanningsprogram for helse – og oppvekstfag som opptaksgrunnlag til utdanningen *"Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser"*. Vi mener at programområdene barne- og ungdomsarbeiderfaget, fotterapi, ortopediteknikkfaget, apotektekniker, helsesekretær, tannhelsesekretær, hudpleier, ikke er aktuelle videregående utdanninger for opptak til den aktuelle fagskoleutdanning. De tilfredsstillende ikke krav til opptak til den gjeldende fagskoleutdanning ut fra følgende: *"Fag i utdanningstilbudet som er en påbygging på tilsvarende fag fra de studieretningene/ utdanningsprogram i videregående opplæring som kreves for opptak, skal imidlertid bygge på disse fagene og ligge på et høyere nivå"*. Da gjenstår det to (2) programområder under Utdanningsprogrammet for helse- og oppvekstfag som etter vår vurdering er aktuell (etter dagens videregående opplæring) som grunnlag for opptak til fagskoleutdanningen. Det er helsefagarbeider og ambulansesarbeider. I tillegg kommer de "gamle" betegnelser som hjelpepleier og omsorgsarbeider.

Vi mener grunnlaget fra den tidligere aktivitørutdanningen er litt svakt når det gjelder sykdomslære og at det hos disse studenter vil kreves en større egeninnsats for å oppnå målene i noen av fagmodulene. Men det vurderes at denne videregående utdanningen kan være et utdanningstilbud som går under: ”*At et utdanningstilbud bygger på videregående opplæring vil ikke si at samtlige fag utdanningstilbud består av, må legge over høyeste nivå i faget i videregående opplæring*”. Med hensyn til aktivitørutdanningen vil vi gjøre oppmerksom på at VG1 Design og håndverk i nåværende videregående opplæring ikke har helse- og sosialfaglige fag. Ut fra den oversikt Tilbudsstrukturen i Kunnskapsløftet pr. 06.07.12 gir, kan elever fra VG1 Design og håndverk gå videre til barne- og ungdomsfagarbeider i videregående opplæringen, men ikke til de andre programområder under utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag. Ut fra dette kan det se ut til at de kun er "den gamle" aktivitørutdanningen som er aktuell som grunnlag for opptak til fagskoleutdanningen. Det er helt sentralt at tilbyder tar en gjennomgang av denne gruppes opptaksgrunnlag.

Når det gjelder realkompetansevurdering skriver NOKUT i sine retningslinjer at:

Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner (vår utheving) i det formelle opptaksgrunnlag som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes (vår utheving).

I søknaden skrives det at kandidater som søker på bakgrunn av realkompetanse, må dokumentere at de har tilegnet seg kompetanse tilsvarende opplæring fra studieretning for helse- og oppvekstfag eller aktivitørutdanning. Det er mange programområder under Utdanningsprogrammet for helse- og oppvekstfag og tilbyder må presisere hvilke fag og kvalifikasjoner som legges til grunn for realkompetansevurderingen til denne fagskoleutdanning. Videre skriver søker at realkompetansen vurderes i forhold til 4 punkter: Yrkespraksis - Uttalelse fra overordnet - Utdanning - Kurs og hjemmeomsorg for egne barn med spesielle behov. Vi vil kommentere to av disse punkter

1. Yrkespraksis: Her må søker si noe om hvilken type praksis som er relevant og lengden på denne praksis.

3. Utdanning og kurs: Her må søker presisere hvilken faginnretning det skal være på utdanning og kurs som er aktuelle.

Vi mener i tillegg at tilbyder bør vurdere om det kan være aktuelt med test, slik det også er beskrevet i NOKUTs veiledning til fagskolereglement side tre hvor det står: ”*I realkompetansevurdering kan det legges inn en test. Testen må da være innrettet på å teste aktuelle kvalifikasjoner som ordinære søkere har ervervet i videregående opplæring (skole eller lære)*”.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte

Tilbyder må:

- presisere at det bare er to av programfagene i Utdanningsprogrammet for helse- og oppvekst som er aktuelle som opptaksgrunnlag for den aktuelle fagutdanningen – Helsearbeiderfaget og Ambulansefaget
- tydeliggjøre hvilke kriterier som benyttes ved realkompetansevurderingen

Tilbyder bør:

- vurderer om tema og pensum i programfaget for aktivitørutdanningen er godt nok grunnlag til å begynne på fagskoleutdanningen, eller om det bør være en opptaksprøve for denne gruppe
- vurdere om det kan være aktuelt med test i forbindelse med realkompetansevurdering slik det er beskrevet i NOKUTs veiledning til fagskolereglement

2.3 Faglig innhold

2.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder, lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Det forelegger en gjennomarbeidet studieplan som har tatt utgangspunkt i nasjonal plan for ettårig fagskoleutdanning i helse- og sosialfag, generell del og i den NOKUT- godkjente planen som AOF Telemark og Vestfold har utviklet i forbindelse med studiet «Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser» som startet i høst.

I sakkyndiges vurdering presenteres undervisningsformer og arbeidsmetoder under 4.4.1 og praksis under 4.4.2

Navn

Fagskoleutdanning for mennesker med nevrologiske lidelse.

Mål

Innledningsvis, under hovedavsnitt 2.0, formuleres mål for utdanningen. I målene er det presisert hva studentene skal ha oppnådd etter endt utdanning. Dette er presentert som kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse. Under hvert av de fire første modulene som utdanningen består av, presenteres et hovedmål og en neddeling av mål for modulene i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse. I modul 5, som er fordypningsmodul i ”Omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser”, er det formulert hovedmål for modulen med presisering av hva studenten skal ha oppnådd etter gjennomført modul. For praksis er det utformet hovedmål med presisering av hva student skal kunne.

Omfang

Under hovedavsnitt 6.0 står det at utdanningen består av fem teorimoduler og en praksismodul. Utdanningen er ettårig organisert som deltidsstudier over to år. Det er organisert i fem moduler og har en totalramme på 1607 timer. I dette inngår undervisning, gruppearbeid, selvstudie, veiledet praksis, hospiteringspraksis og arbeid med fordypningsoppgave. Utdanningens første modul kan gis sammen med andre utdanninger. De resterende moduler er fagfordypningsmoduler. Undervisningen er

tilrettelagt med undervisning en kveld per uke à fire timer, og en lørdag i måneden à seks timer. Tilbyder skriver at praksis utgjør 300 timer veiledet praksis som er fordelt på to praksisperioder (se punkt 4.2.6 side 10 i studieplanen). Av den samlede studietiden som utgjør ti uker, gjennomføres praksis i modul 3 og/eller 4 med 7 uker veiledet praksis, og i modul 5 med tre uker hospiteringspraksis.

Faglig innhold – teori og litteratur

Modul 1 (fellesmodul) har hovedfokus på grunnelementer som er felles for flere helse- og sosialfaglige utdanninger. Modul 2-3 har fokus på nevrologiske lidelser, modul 4 har fokus på rehabilitering, modul 5 er fordypningsmodul med fokus på nevrologiske lidelser. Hver modul har en tydelig emneliste og litteraturliste. Det foreligger også en liste over obligatorisk litteratur (vedlegg 11 i studieplanen), og en liste over tilleggslitteratur (vedlegg 12 i studieplanen). Det er utarbeidet: Mal for obligatorisk moduloppgave (vedlegg 6 i studieplanen), Retningslinjer for fordypningsoppgave (vedlegg 7 i studieplanen) og Mal for fordypningsoppgave (vedlegg 8 i studieplanen).

Studentvurdering i teori

Det settes en modulkarakter for hver modul som avsluttes. Det skriftlige arbeidet er i form av en moduloppgave eller en skriftlig prøve med fagrelevante spørsmål. Vurderingen fastsettes på grunnlag av det innleverte arbeidet og annet faglig arbeid. Skriftlig fordypningsoppgave med muntlig høring vurderes etter karakterskalaen A-F.

I studieplanen finnes vurderingskriterier for oppgaven, og i vedlegg til studieplanen finnes Retningslinjer for fordypningsoppgave (vedlegg 7 i studieplanen) og Mal for fordypningsoppgave (vedlegg 8 i studieplanen).

Vurdering

Navn

Vi finner valg av navn for fagutdanningen tilfredsstillende (se kriterium 1).

Mål

Mål for fagskoleutdanningen 2.0 side 5 - se punkt 4.2.2 i sakkyndiges vurdering under Læringsmål (kriterium 2).

Hver modul har delt målene i kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse. Målene for de ulike modulene virker i store trekk relevante og realistiske, men vi har noen bemerkninger.

Modul 1

Under ferdighetsmål skal studentene kunne vurdere ulike veiledningsteorier. Vi finner ikke dette som tema i de oppsatte temaområder, og det er heller ikke satt opp veiledningsteori i modulens litteraturliste. I pensum Etikk og kommunikasjon er det et kapittel om veiledning, men ikke om veiledningsteorier. Under litteratur er det satt opp forelesningsnotater/presentasjoner fra lærere. Vanligvis kan ikke dette settes opp som pensum/ litteratur uten at det er utarbeid kompendium i dette. Tema veiledningsteori og pensum må justeres i forhold til hverandre. Ellers finner vi den oppsatte litteratur relevant for innhold i modul 1.

Modul 2

Innholdet i modulen er tilfredsstillende.

Modul 3

I målet for denne modul står det at studenten skal kjenne til relevant lovverk. Det aktuelle tema finner en ikke igjen i tema for modulen, men indirekte i modul 4. Der står det på s. 22, under punkt 3, om tema knyttet til Den offentlige helsetjenesten. I målsetningen for modulen står det at studentene skal kjenne til sosiale rettigheter og trygdelovgivningen. En finner ikke litteratur knyttet til tema i noen av modulene. Ellers finner vi innhold og den oppsatte litteratur relevant i modul 3.

Modul 4

Viser til kommentar til modul 3. I denne modul finner vi også temaet kunnskapsbasert praksis. Dette følges ikke opp med litteratur og mål.

Dette er et relevant tema fordi studentene fra fagskoler skal, i følge nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, kunne oppdatere sine yrkesfaglige kunnskaper. Når tema Kunnskapsbasert praksis settes opp som tema må studieplanen inneholde litteratur og mål knyttet til tema. Ellers finner vi at innhold og litteraturen i denne modul relevant, men det må tas hensyn til kommentarene knyttet til modul 3.

Angående modul 1-4: Her savner sakkyndige et punkt som omhandler om hvorvidt det er obligatorisk oppmøte i forhold til noen tema, og hvor stort fravær studenten kan ha i teoriundervisning for å kunne gå opp til eksamen.

Modul 5

Innholdet i modulen er tilfredsstillende.

Omfang

Omfanget av studiet synes å være rimelig i forhold til det faglige innhold og de rammer som er gitt. Under hovedavsnitt 6.0 står det at utdanningen består av fem teorimoduler og en praksismodul. Senere omtales ikke praksis som egen modul. Det kan virke misvisende og bør klargjøres.

Faglig innhold – teori og litteratur

Tilbyder presenterer en studieplan som er oversiktlig og i store trekk god, selv om vi har noen bemerkninger. Innholdet (tema) i modulene bygger godt opp om hverandre og blir til en god sammenheng mellom praksis og den obligatoriske oppgaven i siste modul. Utdanningen vil gi studentene et kunnskapsløft knyttet til pasienter med nevrologiske lidelser, og vil sikre studentene ny kompetanse (hovedmål for utdanningen). Det er stort sett god sammenheng mellom innhold, mål og litteratur.

Litteraturtilfanget til de ulike moduler er noe ujevn og står ikke alltid i forhold til antall pensumsider, selv om praksis også inngår i noen av modulene. Tilbyder kan se på om det kan justeres noe.

Litteraturlisten under hver modul i studieplanen er ikke satt opp etter anerkjente retningslinjer. Det samme gjelder litteraturliste over obligatorisk litteratur (vedlegg 11 i studieplanen) og liste over tilleggslitteratur (vedlegg 12 i studieplanen).

Studentvurdering i teori

Modulvurdering

Til hver modul er det knyttet en skriftlig oppgave som skal danne grunnlaget for vurdering av modulen. Studentene skal i besvarelsen gi en forståelse av de helsefaglige aspekter knyttet til de gitte temaer. Det skal synliggjøres hvilke kilder som benyttes og det skal forlegges en litteraturliste.

Minimum halvparten av oppgavene skal være individuelle. Vurdering av studentene/studenten skjer ut fra det innleverte arbeidet.

Fordypningsoppgave

Vi ser det som en stor fordel at studentene skal ha gjennomført praksis med godkjent resultat og at alle kravene i teorimodulene må være bestått for å kunne skrive fordypningsoppgaven.

De beskrevne vurderingskriterier for oppgaven er på et nivå som er aktuelt å kreve av studenten etter endt utdanning.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- justere tema veiledningsteori, ferdighetsmål og pensum i forhold til hverandre
- formulere mål og knytte pensum til temaet kunnskapsbasert praksis

Tilbyder bør:

- sette inn tema og litteratur knytter til lovverk i modul 3 i og med at en har kunnskapsmål knyttet til lovverk, eller foreta en forskyvning av kunnskapsmålet til modul 3. Det skal fortsatt finnes litteratur til emnet
- presisere om det er obligatorisk oppmøte i deler av teoriundervisningen og hvor mye fravær studenten eventuelt kan ha
- sette de ulike litteraturlister i studieplanen og i vedleggene (vedlegg 11 og 12) opp etter anerkjente retningslinjer

2.3.2 Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Vi viser til kriterium 3 og 6.

Vurdering

Ut fra presentasjonen i søknaden og studieplanen finner sakkyndige at utdanningstilbudet både er dekkende, relevant og aktuelt i forhold til utviklingen inne yrkesfeltet. Det er imidlertid en manglende kobling mellom tema, mål og pensum knyttet til 2 områder under kriterium 6.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte. Se under kriterium 6.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Det legges til rette for erfaringsbaserte læringsformer som fordrer aktiv deltagelse fra studentene, dette med vekt på en vekselvirkning mellom teoretiske studier og praksisstudier for å synliggjøre avhengighetsforholdet mellom disse kunnskapstypene. Arbeidsformene skal være med på å støtte studentenes egne initiativ samtidig som de skal bidra til å styrke motivasjonen for egen videreutdanning. Det legges opp til ulike pedagogiske tilnærminger og studentene deles blant annet inn i basisgrupper som skal være i virksomhet gjennom hele studiet.

Vurdering

Tilbyder gir i søknaden og i studieplanen en fyldig redegjørelse for valg av pedagogiske prinsipper som de bygger undervisningen og veiledningen i studiet på. Å legge til rette for blant annet erfaringsbaserte læringsformer, med vekt på studentaktivitet, passer godt med måten studiet er bygd opp på, med en vekselvirkning mellom teori og praksis. Det legges grunnlag for at studenten senere har mulighet til selv å arbeide prosjektbasert. Et slikt fundament gir mulighet for livslang læring og kontinuerlig omstilling, noe som også er et hovedmål for fagutdanningen. Det gis mulighet til varierte undervisningsformer og arbeidsmetoder. Tilbyder har blant annet valgt å dele studentene opp i basisgrupper som skal virke gjennom hele studiet. Det er ikke beskrevet hvor stor disse basisgrupper kan være. Det bør klargjøres blant annet for å kunne vurdere om hensikten med gruppen kan oppnås.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Et viktig prinsipp gjennom hele utdanningen er ansvar for egen læring. I de teoretiske studiene vil en legge til rette for ulike pedagogiske tilnærminger (side 9 i studieplanen), og man vil vektlegge prosjektarbeid og problembasert læring som metode i undervisningen. En vil benytte It's Learning som en læringsplattform. Studentene skal være aktive og selv oppsøke lærings situasjoner og

læringsarenaer. Fagansvarligs rolle blir i større grad å tilrettelegge for læring og gi støtte og veiledning i læreprosessen. Studentene skal følges opp både enkeltvis og i gruppe. AOF Haugaland legger opp til en tett kontakt med studentene for å hindre frafall. Det beskrives i søknaden under Undervisning/tilrettelegging hvordan denne tette oppfølgingen vil bli ivaretatt.

I søknaden skriver AOF Haugaland at de har stor kompetanse på grunnleggende ferdigheter og har i mange år bidratt til å hjelpe mennesker med lese- og skrivevansker. De har også lang og solid erfaring i å undervise fremmedspråklige. Hver enkel faglærer kan gjøre pedagogiske tilpasninger for å optimalisere læringsutbyttet for den enkelte og differensiere undervisningen innenfor de ordinære undervisningsrammer.

Vurdering

Vi mener vektleggingen av prosjektarbeid og problemløsende metoder i undervisningen passer godt sammen med at utdanningen veksler mellom teori og praksis, og at det er en deltidsutdanning hvor studentene kan dra praksiserfaringer med inn i teoristudiet. Tilbyder ønsker å bruke It's Learning som en læringsplattform. Denne plattformen er sammen med formelle klassebesøk og ev. telefonkontakt med studentene sentral for å opprettholde kontakt med administrasjonen, faglærere og medstudenter. Tilbyder vil også gi tilbud om opplæring i It's Learning. Det er utarbeidet en skisse (vedlegg 2 i søknaden) som viser hvilken oppfølging studentene får i teori og praksis (kriterium 9) i forhold til antall årsverk. Komiteen finner dette tilfredsstillende selv om søker ikke har knyttet dette til antall årsverk, da denne vil avhenge av antall studenter på studiet.

AOF Haugalands kompetanse på å hjelpe mennesker med skrivevansker og erfaring med fremmedspråklige skulle kunne gi disse gruppene gode muligheter til tilrettelegging ved særskilte behov, noe som er en styrke.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.3 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver praksis i søknaden og flere steder i studieplanen (side 8, 10, 11 og 12) i tillegg til vedlegg i studieplanen som knyttet til praksis (side 24 til og med 30). Praksis skal sikre at studentene får mulighet til å møte brukere med de diagnosene som er aktuelle for utdanningen og utgjør 300 timer av studiet. Gjennomført praksis og prosjekt/praksisrapport gis karakteren Bestått/Ikke bestått. Fravær ut over 10 % av praksistiden fører til "Ikke bestått praksis".

Faginnhold praksis

Ti ukers praksis er obligatorisk og gjennomføres parallelt med teori i modul 3 og/eller 4 og i modul 5. Syv av ukene har fokus på nevrologiske lidelser. Siste praksis (tre uker) gjennomføres i forbindelse med arbeidet med fordypningsoppgaven, og vil gi studentene anledning til å samle inn stoff, gjøre intervju og undersøkelser, hospitere og besøke arbeidsplasser.

Praksis skal gi rom for faglig utvikling og refleksjon og være veiledet, noe som innebærer at det skal finnes en praksisveileder med relevant fagbakgrunn. Det er beskrevet hva dette innebærer. AOF Haugaland har også et oppfølgingsansvar for studentene under praksisperioden. Det er beskrevet hvor praksis kan foregå. AOF Haugaland har ansvaret for å skaffe egnet praksissted til studentene hvor det skal være mulighet til å fordype seg i nevrologiske lidelser. Det skal inngås skriftlige praksisavtaler. Det foreligger et program for praksis (vedlegg 1 i studieplanen) og det er utarbeidet Mal for praksisavtale (vedlegg til søknaden). Hvis studenten skal ha praksis på egen arbeidsplass skal studenten i løpet av praksisperioden gjennomføre et endringsarbeid/utviklingsarbeid. Tema skal være knyttet til et eller flere mål i studieplanen. Arbeidsgiver må legge til rette for veiledning.

Studentvurdering i praksis

Vurderingen av studentens innsats i praksisperioden foregår kontinuerlig. Praksis vurderes ut fra to elementer, praktiskdyktighet (vurderingsskjema praksismodul, vedlegg 2 i studieplanen), og praksisrapport eller prosjektrapport (praksis på egen arbeidsplass). Det er utarbeidet retningslinjer for praksisrapport (vedlegg 3 i studieplanen) og retningslinjer for prosjektrapport (vedlegg 4 i studieplanen). I praksis inngår studentens skikkethet i vurderingsgrunnlaget. Begge elementene, praktisk dyktighet og rapport, vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering

Praksis er en svært sentral del av utdanningen og det er et krav at studentene skal være funksjonsdyktig knyttet til utdanningens målgruppe, når de er ferdig med utdanningen.

Tilbyder skriver at de, via samtaler med aktuelle praksisplasser, vil sikre at studentene møter brukere med aktuelle diagnoser på praksisstedet. Vi mener listen over aktuelle praksisplasser (vedlegg i søknaden) er tilfredsstillende sett i forhold til de målene som settes for studiet. Det vil være lett å møte pasienter som har fått hjerneslag. Tilbyder vil legge vekt på at studenten i løpet av siste praksisperiode i modul 5 (tre uker) prioriterer praksisplass som har de pasientgruppene de ikke har møtt i sin hovedpraksis. Dette i form av hospitering, observasjonspraksis, ekskursjon etc. Dette finner sakkyndige er et tilfredsstillende opplegg for at studentene skal kunne møte flest mulige brukere, med de diagnoser som er aktuelle i utdanningen.

Studentene skal ha veiledet praksis og vi finner at kompetansen til praksisveilederne er på et aktuelt nivå for utdanningen. Ansvarlig kompetanserådgiver ved AOF har oppfølgingsansvar for studentene i praksis. Søker har gitt en detaljert oversikt over ansvarsfordeling mellom fagskoleansvarlig kompetanserådgiver, lærer og praksisveileder (vedlegg i søknaden). Vi finner dette tilfredsstillende.

Når det gjelder praksis på egen arbeidsplass synes vi at det er positivt at det er krav om at studentene skal gjennomføre et endrings- utviklingsarbeid. For at en skal kunne ivareta studentstatus på egen arbeidsplass, er arbeidstakerens studentstatus presisert i både Mal for praksisavtale (vedlegg i søknaden) og i studieplanen, side 11. Dette anser vi som en viktig presisering. Innenfor rollen som

student må det finnes rom til å gjennomføre et utviklingsarbeid, og arbeidsgiver må legge til rette for veiledning. Det er i søknaden presisert at det er faglærer for studiet som har veiledningsansvar i forhold til prosjektoppgaveskriving.

Vi vet at det er veldig stort press på praksisplasser over hele landet, spesielt i områder der en også har helse- og sosialfaglige utdanninger på flere nivåer. Tilbyder har inngått intensjonsavtaler med aktuelle praksisplasser, noe sakkyndige finner tilfredsstillende.

Studentvurdering i praksis

Praktisk dyktighet

Søker skriver at før praksis får studentene veiledning i formulering av veiledningsgrunnlaget for praksis og veiledningsgrunnlaget skal godkjennes av skolen. Det vil bli foretatt praksisbesøk og representant fra AOF er også til stede ved sluttvurderingen, noe som er nødvendig da det er tilbyder som har hovedansvar for utdanningens kvalitet. Sakkyndige vil samtidig peke på at det vil være en fordel om høgskolens representant er tilstede under midtevaluering. Under punkt 5.3, Vurdering av praksis s. 12, i studieplanen skriver tilbyder at studenten har rett til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet. Sakkyndige mener at studenten skal ha plikt til å delta i denne vurdering. Skjema for evaluering av praksis (vedlegg 2 i studieplanen) er tilfredsstillende.

Praksisrapport

Vi mener at det er positivt med en praksisrapport etter endt praksis, og finner Retningslinjer (vedlegg 3 i studieplanen) og Retningslinjer for praksisrapport (vedlegg 4 i studieplanen) som tilfredsstillende grunnlag for rapportskriving. Studentene vil få veiledning av faglærer ved studiet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må formulere studentens plikt til å delta i vurdering av praktisk dyktighet.

2.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Årsverksinnsatsen tilknyttet utdanningen utgjør rundt 60 % og tilbyder sier at forholdstallet lærer/student skal være 1:20 og justeres ved opptak over 20 studenter. Medregnet i denne prosentatsen er det avsatt en ressurs på ca. 10 % til veiledning og oppfølging av lærer og studenter (fagskoleansvarlig kompetanserådgiver). Inn i stillingsprosenten er det ikke medregnet intern og ekstern sensor. En av de faste lærerne vil følge studentene gjennom hele studiet sammen med fagskoleansvarlig kompetanserådgiver. Lærerne gis mulighet til å ha faglig kontakt med andre fagskoleutdanninger/ fagskolelærere.

Vurdering

Forholdstallet lærer/student 1:20 anses å være fornuftig ut fra fagplanen. Med en årsverksinnsats på 60 % tilknyttet utdanningen, i tillegg til at intern og ekstern sensor ikke er medregnet i denne prosentdelen, finner vi at undervisningspersonalets størrelse er tilfredsstillende. Det er positivt at en lærer har hovedansvar for å følge studentene gjennom hele studieforløpet og at en forsøker å benytte gjesteforelesere i spesifikke emner for å gjøre studiet så praksisnært som mulig.

Tilbyder skriver at mange faglærere (15) er knyttet til ulike fagskoleutdanninger ved AOF Haugaland og kan brukes som vikarer ved sykefravær, avhengig av tema på timeplanen. Gjesteforeleserne kan også brukes som sykevikarer. Dette skulle gi gode muligheter til å dekke opp fravær hos undervisningspersonell.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.5 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Den 60 % årsverksinnsatsen som er avsatt til utdanningen er delt opp i flere mindre stillingsbrøker, fra 1 % - 28 %, fordelt på fem lærere med ulik fagbakgrunn/yrkeserfaring (vernepleier, sykepleier og ergoterapeut). To har pedagogisk utdanning mens de andre har undervisningserfaring. En har videreutdanning i IKT, mens de andre har normalt god kompetanse i bruk av digitalt verktøy. En av tre lærere vil følge studentene gjennom hele studiet, og sammen med kompetanserådgiver ha ansvaret for oppfølging i praksis. I tillegg hentes det inn gjesteforelesere for spesifikke emner (vedlegg i søknaden "Undervisningspersonell.doc"). Det foreligger kompetansekrav til lærerne (vedlegg i søknad: Krav til undervisningspersonell og sensor ved fagskoleutdanning innen helse- og sosialfag ved AOF Haugaland september 2011.doc).

Vurdering

Undervisningspersonalet inklusiv timelærer har samlet sett kvalifikasjoner til å kunne tilby utdanningen. Vi ser det som positivt at det er knyttet ulike faggrupper som sykepleier, vernepleier,

ergoterapeut til utdanningen. Vi ser det også som nødvendig at undervisningspersonalet har utdanning på høgskolenivå. Det er også positivt at bruk av gjesteforelesere kan medvirke til større praksisnærhet.

Det vi i denne forbindelse ønsker å kommentere er innholdet i kravspesifikasjonen for undervisningspersonell og sensorer. Når det gjelder undervisningspersonell mener vi at slik kravspesifikasjonen er formulert, kan en ansette personell med for lavt kompetansenivå, og feil innretning på utdanning, til å undervise på denne fagskoleutdanningen. Tilbyder bør vurdere en revidering av kravene til undervisningspersonell og presisere at det gjelder en helsefaglig utdanning som krever helsefaglig kompetanse. Når det gjelder sensorer kreves det universitets eller høgskolenivå. Det en her bør vurdere er om en ikke også her bør presiseres at sensorer bør ha helsefaglig kompetanse.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør revidere Krav til undervisningspersonell og sensorer ved fagskoleutdanningen innen helse- og sosialfag ved AOF Haugaland.

2.5 Eksamen og vitnemål

2.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Se kriterium 6 (teori) og 10 (praksis). AOF Haugaland skriver at vurderingsformene har sammenheng med fagutdanningens mål, innhold og arbeids- og læringsformer.

Vurdering

Sakkyndige mener det er god sammenheng mellom utdanningens mål, innhold og vurderingsformer. Dette gjelder både vurdering av teori og av praksis i utdanningen. I studieplanen s. 12 og i søknaden under Eksamen og vitnemål står det: "Studenten har rett til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet "Vi mener at det må stå plikt til å delta.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må endre ordlyd i studieplanen, s. 12 angående studentens rett, til studentens plikt til å delta i vurdering av egen praktiske dyktighet.

2.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Interne sensorer vil være faglærere fra fagskoleutdanningen og eksterne vil være fagpersoner med erfaring fra vurdering. Det foreligger kompetansekrav til sensorene (vedlegg i søknad: Krav til undervisningspersonell og sensor ved fagskoleutdanning innen helse- og sosialfag ved AOF Haugaland september 2011.doc). Det er i søknaden beskrevet når det brukes intern- og ekstern sensor og hvordan en vil kvalitetssikre vurderingen når det ikke benyttes to sensorer.

Vurdering

Vi finner de områdene der tilbyder vil bruke to sensorer som relevante med hensyn til å kunne ivareta vurderingen av studentene på en faglig betryggende måte. Det samme gjelder måten tilbyder har valgt å kvalitetssikre vurderingen, når det ikke benyttes ekstern sensor. Tilbyder bør presisere hvor ofte en ville foreta en slik kvalitetssikring.

Vedlegg i søknad (Krav til undervisningspersonell lærere og sensor ved fagskoleutdanning innen helse- og sosialfag ved AOF Haugaland september 2011.doc). stiller krav til at sensorene må ha: ”Relevant utdanning på universitets eller høyskolenivå og solid praksis”, og bør ha: ”Erfaring fra oppgavevurdering og karakterfastsetting”. Det hadde vært ønskelig om tilbyder kunne sagt noe om muligheten til å få nok sensorer med slik kompetanse.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør presisere hvor ofte de vil foreta kvalitetssikring når det ikke benyttes ekstern sensor.

2.6 Infrastruktur

2.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

AOF Haugaland beskriver at de har nytt kurscenter og topp utstyrte undervisningsrom i ulike størrelser med digitale tavler og lydanlegg av høy kvalitet, grupperom og gode pausearealer. Det finnes trådløst internettforbindelse for studentene. Det er lagt opp til et godt læringsmiljø og god trivsel. Det er

tilgang til undervisningsrom både på videregående skole og på Høgskolen Stord/Haugesund. På høgskolen er det øvelsesavdeling som kan benyttes ved behov.

Vurdering

Ut fra tilbyders beskrivelse er undervisningsrom, utstyr, infrastruktur og tilgang til andre lokaliteter, vurderes dette som godt ivaretatt. Siden kurssenteret ikke selv har en øvelsesavdeling med mulighet til praktiske øvelser, er det ønskelig at tilbyder inngår en skriftlig avtale om leie av øvelsesavdeling på videregående skole eller høgskolen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon og vurdering

AOF-kurssenter har fiberoptisk internettforbindelse. Studentene har fri tilgang til internettforbindelse på kurssenteret og det er utplassert PC er til fri benyttelse. Det anvendes It's Learning som læringsplattform og studentene vil få tilbud om opplæring i bruken.

Vi finner dette kriterium ivaretatt.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Studenter og lærere har tilgang til fagbiblioteket ved Høgskolen Stord/Haugesund og har god tilgang på litteratur og databaser som finnes der. Skolen vurderer opplæring i bruk av biblioteket, enkle artikkelbaser og i kildebruk.

Vurdering

Kriteriet er godt ivaretatt og komiteen ser positivt på at en også vil satse på ytterligere opplæring i bruk av bibliotek og databaser.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Det refereres til en rekke fora hvor tilbyder er representert. Det er fora både på kommunalt, regionalt og nasjonalt nivå. I tillegg samarbeides det med Fagforbundet om rekruttering og det er årlige møter med NAV, voksenopplæringscenteret og karrieresenteret for voksne.

Vurdering

Ut fra søknaden virker det som om søker har et bredt nettverk som kan ha en positiv innvirkning på det videre arbeid med fagskoleutdanningen og rekruttering til studiet. Sakkyndige finner kriteriet ivaretatt.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må:

- presisere at det bare er to av programfagene i Utdanningsprogram for helse- og oppvekst som er aktuelle som opptaksgrunnlag for den aktuelle fagutdanning – Helsearbeiderfaget og Ambulansefaget (kriterium 4)
- tydeliggjøre hvilke kriterier som benyttes ved realkompevurderingen (kriterium 4)
- justere tema veiledningsteori, ferdighetsmål og pensum i forhold til hverandre (kriterium 6 og 7)
- formulere mål og knytte pensum til temaet kunnskapsbasert praksis (kriterium 6 og 7)
- formulere studentens plikt til å delta i vurdering av praktisk dyktighet (kriterium 10)
- endre ordlyd i studieplanen, s. 12 angående studentens rett, til studentens plikt til å delta i vurdering av egen praktiske dyktighet (kriterium 13)

Tilbyder bør:

- vurderer om tema og pensum i programfaget for aktivitørutdanningen er godt nok grunnlag til å begynne på fagskoleutdanningen eller om det bør være en opptaksprøve for denne gruppe (kriterium 4)
- vurdere om det kan være aktuelt med test i forbindelse med realkompetansevurdering slik det er beskrevet i NOKUTs veiledning til fagskolereglement (kriterium 4)
- sette inn tema og litteratur knytter til lovverk i modul 3 i og med at en har kunnskapsmål knyttet til lovverk, eller foreta en forskyvning av kunnskapsmålet til modul 3. Det skal fortsatt finnes litteratur til emnet (kriterium 6)
- presisere om det er obligatorisk oppmøte i deler av teoriundervisningen og hvor mye fravær studenten eventuelt kan ha (kriterium 6)
- sette de ulike litteraturlister i studieplanen og i vedleggene (vedlegg 11 og 12) opp etter anerkjente retningslinjer (kriterium 6)
- revidere Krav til undervisningspersonell og sensorer ved fagskoleutdanningen innen helse- og sosialfag ved AOF Haugaland (kriterium 12)
- presisere hvor ofte de vil foreta kvalitetssikring når det ikke benyttes ekstern sensor (kriterium 14)

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 26. juni 2013 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige komiteen vurderte tilbakemeldingen 14. juli 2013.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under. I beskrivelsen og vurderingen er ikke bør-punktene tatt med.

3.1 Søkerens tilbakemelding

Generelt:

Gjennom hele studieplanen har vi endret fra begrepet «helse- og sosialfag» til «helse- og oppvekstfag». Vi har også endret begrepet «studieretning» til «programområde». Alle endringer er markert med gult.

Opptakskrav (kriterium 4)

- Under punkt 3.0 Opptakskrav i studieplanen, side 7, har vi presisert at opptakskravet gjelder for helsearbeiderfaget og ambulansarbeiderfaget, samt de «gamle» betegnelsene hjelpepleier og omsorgsarbeider. Vi har tatt bort Aktivitørutdanning som opptakskriterium.

- Yrkespraksis:

I studieplanen for omsorg for mennesker med neurologiske lidelser har vi tatt inn hvilke krav vi anser som relevante for denne utdanningen når det gjelder yrkespraksis, utdanning og kurs. I henhold til Rogaland fylkeskommune sitt informasjonsskriv om ulike veier frem til fag-/svenneprøven for voksne med rett til videregående opplæring (Oppdatert mars 2012), punkt 3 Realkompetansevurdert Vg3 elev, må en i tillegg til teorikravet om kompetanse tilsvarende videregående opplæring fra programområdet for helse- og oppvekstfag, ha minimum 2 års relevant praksis, tilsvarende 2 år omregnet til full stilling. Vi har valgt å innføre samme krav til praksis.

Under punkt 2.5.1 Dokumentasjon i reglementet, har vi lagt inn i punkt 1 at det kreves minimum 2 års relevant yrkespraksis, tilsvarende 2 år omregnet til full stilling.

Søknad på bakgrunn av realkompetanse til dette studiet, krever i tillegg til minimum 2 års relevant praksis innen programområdet, 1 års relevant yrkespraksis fra arbeid med brukere som har neurologiske lidelser. Aktuelle arbeidsplasser vil være sykehus, sykehjem, hjemmesykepleie, eldresenter, omsorgsboliger for eldre eller lignende. Dokumentert omsorg fra arbeid med familiemedlemmer med neurologiske lidelser kan også være relevant yrkespraksis.

Det henvises til studieplan for hva som er relevante opptakskrav for det enkelte studiet.

Utdanning og kurs:

Under punkt 2.5.1 Dokumentasjon i reglementet, har vi lagt inn i punkt 3 at det kreves dokumentasjon som er relevant for fagområdet det søkes opptak på.

Revidert reglement med ovennevnte endringer vil bli lagt frem for styret i løpet av høsten 2013.

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

- Modul 1. Vi har justert tema veiledningsteori, ferdighetsmål og pensum i forhold til hverandre ved å legge til i litteraturlisten kap.4, Inspirasjon og teoretisk grunnlag fra boka *Coaching, hva, hvorfor, hvordan* av Susann Gjerde, se litteraturoversikt i modul 1, side 16 og i obligatorisk litteraturliste, vedlegg 11.. Antall sidetall er justert i forhold til endring. Boka *Etikk og kommunikasjon* av Grasaas, Stordalen og Sjørusen, vil opprettholdes på litteraturlisten.
- Modul 4. Vi har lagt til et kunnskapsmål som omhandler kunnskapsbasert praksis. Se side 22 i studieplanen. Vi har formulert mål og knyttet pensum til temaet kunnskapsbasert praksis ved å legge til i litteraturlisten kap.1, Hva er kunnskapsbasert praksis, fra arbeidsboka *Jobb Kunnskapsbasert*, av Monica W. Nortvedt mfl. Se litteraturoversikt modul 4, side 23 i studieplanen og i obligatorisk litteraturliste, vedlegg 11.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

- Vi har rettet opp koblingen mellom tema, mål og pensum knyttet til modul 1 og modul 4 i kriterium 6.

Praksis (kriterium 10)

- Under punkt 5.3 Vurdering av praksis i studieplanen (side 12) er begrepet «rett» til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet erstattet med «plikt» til å delta.

Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

- Under punkt 5.3 Vurdering av praksis i studieplanen (side 12) er begrepet «rett» til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet erstattet med «plikt» til å delta.

3.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Opptakskrav (kriterium 4)

Sakkyndige finner søkers vurdering av hvilke programområder innenfor Utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag som er aktuelle for opptak til fagskoleutdanningen ”omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser, som relevante. Vi finner også presiseringen av faginnretning, type praksis og praksislengde knyttet til realkompetansevurdering tilfredsstillende. I tillegg vil søker i forbindelse med revidering av reglement høsten 2013 vurdere om en skal legge inn en test i forbindelse med realkompetansevurderingen. Dette finner vi tilfredsstillende.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

Søker har justert tema veiledningsteori, ferdighetsmål og pensum på en tilfredsstillende måte ved å legge til ytterligere teori fra boka *Coaching, hva, hvorfor, hvordan* av Susann Gjerde.

Under modul 4 er det lagt til et nytt kunnskapsmål som omhandler kunnskapsbasert praksis. Dette er støttet teoretisk ved å legge til et kapittel fra boka *Jobb kunnskapsbasert* av Monica W. Nortvedt m. fl. Vi finner dette tilfredsstillende.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

Ut fra presentasjonen i søknaden og studieplanen finner sakkyndige at utdanningstilbudet både er dekkende, relevant og aktuelt i forhold til utviklingen inne yrkesfeltet. Søker har rettet opp koblingen mellom tema, mål og pensum knyttet til modul 1 og 4 på en tilfredsstillende måte.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksis (kriterium 10)

Søker har endret formuleringen om rett til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet til plikt til å delta. Dette finner vi tilfredsstillende.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

Søker har endret formuleringen om rett til å delta i vurdering av egen praktisk dyktighet til plikt til å delta. Dette finner vi tilfredsstillende.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

3.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbudet anbefales godkjent.

4 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av fagskoleutdanningen omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser, ettårig stedbasert som gis over to år på deltid ved AOF Haugaland som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet som er beskrevet i søknaden av 15. februar 2013, samt i tilsvaret av 26. juni 2013 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for følgende lærested: AOF Haugaland, Haugesund.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

5 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- Søknad fra AOF Haugaland, datert 15. februar 2013, om godkjenning av fagskoleutdanningen «omsorg for mennesker med nevrologiske lidelser». Tilbudet er ettårig på heltid som gis over to år på deltid. Undervisningen er stedbasert. NOKUTs saksnummer: 13/252-1.
- Tilbakemelding på sakkyndig vurdering i utkast til tilsynsrapport datert 26. juni 2013. NOKUTs saksnummer: 13/252-8.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

Anne Hilde Tronsen, Sykepleier ved Nevrologisk avdeling, Sykehuset i Telemark

Anne Hilde Tronsen er utdannet sykepleier fra Høgskolen i Telemark. Etter endt utdanning begynte hun å jobbe som sykepleier ved Lungeavdelingen ved Sykehuset i Telemark. Hun har vært sykepleier på nevrologisk sengepost i 6 år. Har jobbet mye med ALS-pasienter og har hatt denne pasientgruppen til poliklinisk kontroll jevnlig. Er godt vant til å jobbe med kroniske nevrologiske lidelser, og har i dag en stilling der hun jobber mye med samhandling i forbindelse med den nye reformen. Hun er i utstrakt kontakt med kommunene angående videre hjelpebehov når pasientene er ferdigbehandlet i sykehus.

Else Jørgensen, Høgskolelektor, Avdeling for helse- og sosialfag, Høgskolen i Molde

Else Jørgensen har spesialistutdanning i intensivsykepleie og hovedfag i helsefag fra Universitetet i Trondheim. Hun har klinisk erfaring fra intensivavdeling og lunge/karavdeling. Siden 1981 har hun vært ansatt ved Høgskolen i Molde ved avdeling for helse- og sosialfag. Hun har i perioden vært med på å utarbeide både fagplaner og studieplaner mange ganger med utgangspunkt i gitte rammeplaner eller ut fra ønske om strukturelle eller innholdsmessige endringer. Hun har vært Dekan i to perioder og medlem i avdelingsstyret/ instituttstyret.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet utdanningstilbudets navn ved tilbyders navn.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009